

Pracovní skupina pro Metadatový adresář

Pracovní verze z 22. 09. 2021, vypracovala P. Černošlávková (petra.cernohlavkova@techlib.cz) a kol.

1 Úvod

Jedním z hlavních pilířů implementace European Open Science Cloud (EOSC) v ČR je vybudování národní repozitářové platformy (NRP) pro vědecká data. Ta má sloužit jako jeden ze základních prvků infrastruktury pro vědecká data v ČR, spolu s prostředím pro ukládání nestrukturovaných dat, výpočetním prostředím a prostředím pro spolupráci.

Metadatový adresář je samostatnou částí Národní datové infrastruktury (NDI) a má zásadní význam pro implementaci EOSC v ČR. Proto pro něj vzniká samostatná pracovní skupina (PS MA), jejíž očekávaným výsledkem je návrh struktury a dalšího rozvoje základního metadatového adresáře národní datové infrastruktury a základní metody práce s ním. Návrh pracovní skupiny byl vypracován s ohledem na znalosti prostředí a témat, která se diskutují v kontextu EOSC na národní i evropské úrovni. Bylo využito těchto zdrojů:

- [EOSC Strategic Research and Innovation Agenda \(SRIA\)](#),
- [EOSC Task Forces](#) zaváděné na evropské úrovni,
- RDM témata identifikovaná WG-RDM.cz,
- témata z diskusí kolem pracovní skupiny k EOSC na MŠMT,
- knihovnické zkušenosti práce s metadaty a dokumentovými repozitáři.

Cílem PS MA je vytvoření kvalitního zázemí pro práci s vědeckými daty v České republice plně kompatibilního, a tedy integrovatelného, s požadavky EOSC, a současně plně reflektujícího potřeby vědecké komunity v ČR.

Funkční a kvalitativní požadavky na NRP, definované i ve spolupráci s ostatními pracovními skupinami, budou převážně implementovány na základě doporučení a standardů pracovní skupiny Architektura národní datové infrastruktury (PS ANDI). Důležitým úkolem pracovní skupiny bude také expertní podpora v oblasti metadat výzkumných dat pro všechny zájemce v ČR.

2 Cíle

Cílem práce PS je návrh a další rozvoj struktury a funkcí základního metadatového adresáře pro výzkumná data s ohledem na FAIR principy. Výstupy PS MA pak budou sloužit primárně jako podklady pro výstavbu uživatelsky přívětivého, výkonného a spolehlivého centrálního uživatelského rozhraní, které umožní prohledávání obsahu metadatového adresáře, který by měl zachovávat a poskytovat informace o dostupnosti data setů.

PS bude úzce spolupracovat s dalšími pracovními skupinami:

- PS Architektura:
  - Návrh odpovídajícího technického řešení.
- PS Základní služby
  - Přebírání výstupů a doporučení PS Základní služby.

- PS Oborově-vědní clusterly:
  - Analýza existujících relevantních metadatových schémat pro popis dat v daném vědním clusteru.
  - Mapování existujících či nově vytvářených metadatových oborově specifických (detailních) schémat na položky a struktury základního metadatového adresáře.
  - Podpora při definování vhodného metadatového schématu, procesů zpracování, správy a validací metadat, tj. životního cyklu záznamů (povinnost, opakovatelnost, struktura atd.).

PS se bude věnovat i otázce automatického generování částí metadatových záznamů za účelem usnadnění FAIRifikace. Tato služba by měla být motivačním faktorem pro ukládání dat do Národní repozitářové platformy (NRP) a podporovat získávání statistických informací pro řízení rozvoje NDI.

PS se bude také věnovat sémantické interoperabilitě metadat, jež může vést k doporučení užívání stávajících řízených slovníků či tvorbě nových.

K metadatům v MA by měl být rovněž možný strojový přístup. PS by se tedy měla zabývat i výběrem a podklady pro napojení MA na další systémy/agregátory jako např. OpenAIRE.

Předpokládáme, že důležitou součástí práce PS bude i příprava podkladů pro zajištění/nastavení interoperability mezi IS VaVal a metadatovým adresářem.

3 Výstupy a jejich aplikace

Návrhy PS MA budou důležitým vstupem pro implementaci a rozvoj metadatového adresáře a oborově-vědních clusterů. Doporučení a dohodnuté standardy PS MA budou pro národní datovou infrastrukturu závazná po schválení steering committee.

4 Členství, předpokládaní členové, způsob fungování

PS je otevřena zájemcům o členství se zkušenostmi v oblasti práce s vědeckými daty, počet členů pracovní skupiny není omezen. Aktivně spolupracuje s relevantními projekty v ČR, EU i ve světě. Cílem je získat expertní skupinu reprezentující v maximální míře subjekty pracující s výzkumnými daty v ČR.

PS je vhodná především pro datové kurátory, metadatové odborníky a správce repozitářů. Vhodnými členy mohou být např. i lidé, kteří se zabývají správou nebo naplňováním systémů pro správu dat či publikací.